

WYROBY PRZEMYSŁU CHEMII GOSPODARCZEJ	NORMA BRANŻOWA	BN-74
	Środki do pielęgnacji samochodów i motocykli Metody badań własności użytkowych Oznaczanie działania korozyjnego	6154-01 Arkusz 01
		Grupa katalogowa XIV 19

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest metoda oznaczania działania korozyjnego środków do pielęgnacji samochodów i motocykli.

1.2. Zakres stosowania metody. Metodę należy stosować do oznaczania działania korozyjnego środków do pielęgnacji chromowanych i niklowanych części samochodów i motocykli.

2. METODA BADANIA

2.1. Zasada metody polega na określeniu odporności płytek stalowych pokrytych badanym środkiem na działanie korozyjne w wilgotnej atmosferze.

2.2. Armatura, przyrządy i materiały

- a) Termostat.
- b) Płytki z blachy stalowej niskowęglowej do tłoczenia II G (walcowanej na gorąco) wg PN-69/H-92121 o wymiarach $152 \times 50 \times 2$ mm z zaokrąglonymi krawędziami i otworem.
- c) Płótno ściernie nr 5 (240) wg PN-61/M-59140.

2.3. Odczynniki i roztwory

- a) Alkohol etylowy wg PN-62/A-79522.
- b) Amoniak, roztwór 2-procentowy.
- c) Benzyna ekstrakcyjna wg PN-56/C-96022.
- d) Fosforan trójsodowy, roztwór 1-procentowy.
- e) Kwas siarkowy wg PN-69/C-84051, roztwór 15 ÷ 20-procentowy.
- f) Roztwór Clarka przygotowany w następujący sposób: do stężonego kwasu solnego (1,18) wg PN-67/C-84046 należy dodać niewielkimi porcjami lekko mieszając 5% wag. krystalicznego chloru cynowego ($\text{SnCl}_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$ cz.) w przeliczeniu na chlorek cynawy bezwodny oraz 2% trójtlenku antymonu (Sb_2O_3 cz.). Po całkowitym rozpuszczeniu się obu substancji w kwasie solnym roztwór Clarka jest gotowy do użycia.

2.4. Przygotowanie płytek do badań. Powierzchnię płytek należy przygotować stosując:

- trawienie w 15 ÷ 20-procentowym roztworze kwasu siarkowego w temperaturze 50 ÷ 60°C,
- płukanie w wodzie bieżącej,
- zobojętnienie w 2-procentowym roztworze amoniaku,
- usunięcie wad powierzchniowych przez szlifowanie tarczą ścierną,
- wygładzanie płótnem ściernym nr 5 (240),
- odtłuszczenie benzyną ekstrakcyjną,
- przemycie alkoholem etylowym,
- suszenie gorącym powietrzem.

W czasie odtłuszczania i po odtłuszczeniu nie należy dotykać płytek gołymi rękami. Liczba płytek użytych do badania jednego rodzaju środka nie powinna być mniejsza niż trzy.

2.5. Wykonanie oznaczania. Na przygotowane wg 2.4 płytki nanieść badany środek zgodnie ze sposobem użycia podanym przez producenta (na obydwie strony płytki). Płytki z naniesionym środkiem zawiesić w dużym naczyniu szklanym (np. w ekzykatorze) z wodą destylowaną tak, aby dolna krawędź każdej płytki znajdowała się w odległości około 40 mm od lustra wody. Nakryć naczynie pokrywą i pozostawić je w temperaturze pokojowej na 16 godz, a następnie umieścić w termostacie (temperatura $40 \pm 1^\circ\text{C}$) na 8 godz (1 cykl dobowy). Dla porównania jako próbki kontrolne zamieścić równolegle 3 płytki przygotowane wg 2.4, lecz nie pokryte badanym środkiem. Ocenę wyglądu płytek należy przeprowadzać po każdym cyklu dobowym.

Po upływie czasu przewidzianego normą przedmiotową wyjąć płytki z naczynia i przeprowadzić ocenę stopnia skorodowania powierzchni próbek wg PN-57/H-04610. Po przeprowadzeniu oceny stopnia skorodowania płytki należy odrzucić w roztworze Clarka.

W tym celu należy płytki odtłuścić w benzynie ekstrakcyjnej, a następnie zanurzyć je w sporzą-

Zgłoszona przez Zakład Doświadczalny Chemii Gospodarczej POLLENA

Ustanowiona przez Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Chemii Gospodarczej POLLENA dnia 21 maja 1974 r. jako norma obowiązująca w zakresie czynności określonych normą od dnia 1 stycznia 1975 r. (Dz. Norm. i Miar nr 29/1974 poz. 89)

dzonym uprzednio roztworze Clarka w temperaturze otoczenia ($20 \pm 5^\circ\text{C}$). Zanurzone płytki należy lekko poruszać. Następnie należy je wyjąć z roztworu i opłukać strumieniem wody bieżącej, szczotkując powierzchnię miękką szczotką w celu usunięcia osadu. Resztki kwasu należy zobjętnić przez zanurzenie w 1-procentowym roz-

tworze fosforanu trójsodowego, a następnie wypłukać w wodzie bieżącej. Odrdzewione płytki mogą być użyte do następnego badania.

2.6. Liczba oznaczeń. Badania należy wykonać co najmniej na trzech płytkach. W przypadku niezgodności wyników oznaczanie należy powtórzyć na sześciu płytkach.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Zjednoczenie Przemysłu Chemii Gospodarczej POLLENA — Warszawa.

2. Normy związane

PN-62/A-79522 Spirytus rektyfikowany

PN-67/C-84046 Kwas solny techniczny

PN-69/C-84051 Kwas siarkowy techniczny

PN-56/C-96022 Przetwory naftowe. Benzyna do ekstrakcji

PN-57/H-04610 Badania korozji metali. Ocena stopnia skorodowania powierzchni próbek metalowych

PN-69/H-92121 Blacha stalowa cienka do tłoczenia

PN-61/M-59140 Płótna ścierne. Arkusze

3. Autorzy projektu normy — dr Lechosław Boliński, mgr Anna Bolińska, Czesław Szaniawski — Instytut Chemii Przemysłowej — Pion Chemii Gospodarczej. Oddział w Nowym Dworze Mazowieckim.